

MISSIÓ, LÍNIES ESTRATÈGIQUES I OBJECTIUS

Sostenibilitat, Paisatge i Hàbitat

“És inherent a la metodologia de l'economia ignorar que l'ésser humà depèn del món natural.”

E. F. SCHUMACHER

“Sigues el canvi que vols veure en el món.”

GANDHI

MISSIÓ

Impulsar una presa de consciència que ens comprometí amb el bé comú,
des de la coherència ètica entre el que pensem, el que diem i el que fem,
tot fomentant la reverència per la vida,
actuant amb prudència envers els cicles naturals,
i amb responsabilitat i solidaritat envers les generacions futures.

Idea general

Ens trobem davant de reptes d'una gravetat sense precedents, que amenacen el futur de la humanitat. Cal una transformació de la consciència que ens faci tenir present la dimensió ecològica de tot el que fem, la nostra interdependència amb la biosfera i els límits planetaris. Si volem garantir un futur per a les generacions futures hem de fer canvis amb profunditat. Hem de reduir el nostre metabolisme biofísic (energia, recursos, residus...) i orientar el nostre desenvolupament material cap al bé comú de la humanitat i del planeta, i dedicar més temps i energia al desenvolupament immaterial, qualitatiu, integral i personal per poder impulsar aquesta transformació. Hem d'aprendre a viure millor consumint menys.

Situació actual

Des de fa més de trenta anys, hi ha consens científic internacional que la societat industrial està topant contra els límits biofísics del planeta. Els límits naturals -geològics i ecològics- al creixement econòmic són avui palesos per a qualsevol persona que s'interessi a examinar les tendències dels grans indicadors globals, recolzats amb dades cada vegada més completes i acurades. La topada contra els límits dels ecosistemes planetaris, anunciada ja el 1972 en l'informe "Els límits del creixement" del Club de Roma, no és una possibilitat futura, sinó un fet establert. El solemne "Avís a la Humanitat" que va fer públic el 1990 la Union for Concerned

Scientists, subscript per pràcticament tots els premis Nobel de Ciències del món d'aquell moment, ho palesava. I l'informe internacional "Explorant l'espai operatiu segur per a la humanitat" (2009) ho documentava en detall.

Malgrat l'augment exponencial de tractats i convenis internacionals que aborden nombrosos aspectes de la crisi ecològica global, les tendències insostenibles han seguit empitjorant des de 1992. El director del "Projecte de l'avaluació del mil·lenni", de l'ONU, en presentar l'estat dels ecosistemes del planeta, afirmava l'any 2006 que "la ignorància, les prioritats errònies i la indiferència duen el món de dret cap al desastre". L'informe Rio+20, publicat per l'ONU el 2012, va mostrar que des de la primera Cimera de la Terra (1992) s'ha progressat en direcció oposada a la que calia: cap a un escenari més insostenible, amb nous riscos i més vulnerabilitat a escala planetària.

Catalunya, com la majoria de països tecnològicament desenvolupats del nostre entorn, contribueix a la insostenibilitat planetària. La nostra petjada ecològica ja era 6,2 vegades la superfície del país l'any 1998, i en el darrer càlcul, publicat pel Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible el 2003, ja havia augmentat fins a 7,7 vegades la superfície de terra i mar productives del país. Tot i que no s'ha tornat a calcular des d'aleshores, sabem que el nostre dèficit ecològic és

incomparablement superior que el dèficit econòmic. I la nostra societat no n'és conscient.

Vivim un moment sense precedents. Sabem que estem alterant el clima global, que exterminem un gran nombre d'espècies vivents (322 espècies vertebrades documentades). Sabem que la sobreexplotació de recursos bàsics, la degradació d'ecosistemes, l'augment del consum i moltes altres tendències globals són insostenibles. I que el nostre consum excessiu de recursos hi contribueix. Sabem que els vells mapes ja no ens serveixen, que les velles brúixoles no funcionen. Sabem que la situació global ja no té solucions tècniques, ni d'enginyeria.

El món d'avui s'ha anat fragmentant fins al punt que cada vegada sabem més de menys: mai no havíem tingut tanta informació ni tanta manca de sentit. Hem construït grans xarxes d'abstraccions, com les de l'economia, que tenen una lògica interna impecable, però que sovint tenen poc a veure amb el batec del món real. Ens hem fixat molt en el detall del mapa contemporani, i ens hem acabat oblidant del territori i dels cicles naturals dels quals depenem tots, i que tenen uns ritmes molt diferents dels nostres. Som incapaços d'imaginar cap on ens porten les tendències dominants. Hem perdut la visió de conjunt, dels vincles d'interdependència i dels efectes acumulatius i a llarg termini que tenen les nostres accions. Ara hem de retrobar-la. Urgentment.

Cal una nova visió, un nou paradigma, uns nous valors que ens duguin a una societat més justa i ecològica, més sàvia i solidària, no sols amb la humanitat, sinó amb tota la resta d'éssers vivents, amb els quals compartim la biosfera. Una societat en què la nostra vida no sols pugui perdurar amb dificultats, sinó que pugui florir amb dignitat, sentit i plenitud. El que cal, en el fons, és retrobar el seny.

La millora dels coneixements i de la tecnologia ens ofereix unes possibilitats inèdites de prendre'n consciència, de reaccionar, d'establir xarxes per actuar amb eficiència, molt superiors a les que mai han existit. Tant a escala planetària com nacional, no havíem tingut mai tants reptes, doncs, ni tantes oportunitats.

Proposta

Es plantegen set línies estratègiques per contribuir que la nostra societat tingui més consciència del fet que no sols vivim damunt la Terra, sinó en la Terra i amb la Terra. I ho fem des la perspectiva de la responsabilitat ecològica, l'autosuficiència energètica, la gestió prudent de l'aigua i la sobirania alimentària, minimitzant els residus, amb una mobilitat sostenible i salvaguardant els valors del paisatge i del territori. Aquestes línies estratègiques han de permetre desenvolupar la nostra consciència de la realitat biofísica en què vivim, que ens sosté, i de la nostra interdependència amb la biosfera. La seva aplicació es concreta amb una sèrie d'objectius

que volen contribuir a reduir el nostre metabolisme biofísic (energia, residus...) per tal d'orientar-lo cap a la sostenibilitat i el bé comú.

En el món d'avui ja només es pot considerar progrés veritable el fet d'avançar en una direcció que beneficiï simultàniament la societat i a tota la biosfera. El creixement material il·limitat no és possible - duu al gegantisme i l'autodestrucció- però sí que es pot créixer en l'àmbit immaterial: el creixement personal i social que ens fa veritablement humans i ens permet participar en la meravellosa aventura de la vida que es desplega en aquest bell planeta on ens ha tocat viure.

Avançar cap un model energètic autosuficient, descentralitzat i ambientalment sostenible.

Prendre totes les decisions amb consciència ecològica i personal.

Consolidar una nova cultura de l'aigua amb tots els ecosistemes hídrics nets i gestionats amb cura.

Progressar cap a l'autosuficiència alimentària de productes bàsics, amb aliments sants, suficients, de proximitat i a

Prendre consciència que el que pensem, el que diem i el que fem, tot fomentant la reverència per la vida, actuant amb prudència envers els cicles naturals, i amb responsabilitat i solidaritat envers les generacions futures.

Cap al residu zero, amb producció sostinguda de un augment de la seva revalorització

MISSIÓ

LÍNIES ESTRATÈGIQUES SOSTENIBILITAT, PAISATGE I HÀBITAT

1. Prendre totes les decisions personals i socials amb consciència i responsabilitat ecològica i actuar amb coherència
  2. Avançar cap un model energètic autosuficient, descentralitzat i ambientalment sostenible
  3. Consolidar una nova cultura de l'aigua, amb tots els ecosistemes hídrics nets i gestionats amb cura
4. Progressar cap a l'autosuficiència alimentària de productes bàsics, amb aliments sans, suficients, de proximitat i a l'abast de tothom
  5. Tendir cap al residu zero, amb una reducció sostinguda de residus i un augment de la seva revalorització
6. Aconseguir una mobilitat segura, sana, ambientalment i socialment sostenible
7. Assolir un territori amb ecosistemes íntegres, amb usos del sòl equilibrats i paisatges urbans, rurals i naturals de qualitat

LÍNIA ESTRATÈGICA 1

Prendre totes les decisions personals i socials amb consciència i responsabilitat ecològica i actuar amb coherència

Idea general

A escala planetària, són tres les causes de fons que expliquen la crisi ecològica global: ignorància, inconsciència i irresponsabilitat, que es conjuguen, en cada cas i moment, en proporcions variables. Per poder tenir una actitud responsable envers la biosfera cal, doncs, abordar-les totes tres. No es pot ser conscient, ni actuar de manera responsable, si s'ignoren les conseqüències dels nostres actes quotidians, a escala personal, familiar, comunitària, empresarial o de país.

Situació actual

L'actual crisi sistèmica esperona la consciència ecològica, augmenta la consciència dels límits i ens duu a revalorar el que tenim i el que som. La crisi actual pot potenciar els valors ambientals, intrínsecament vinculats amb la moderació i la frugalitat. La consciència ecològica ha augmentat els darrers anys. El discurs ecològic està més present ara als mitjans i a la societat

del que ho havia estat mai, i impulsa canvis positius. La resistència al canvi, però, es manté en molts dels sectors més estratègics.

La petjada ecològica de Catalunya pot superar vuit vegades la superfície productiva del nostre país, però la societat desconeix en gran mesura l'impacte que el nostre estil de vida té sobre la humanitat, les generacions futures i sobre la vida a la Terra. S'ignora tant la dimensió ecològica de la crisi com les oportunitats de tota mena que comporta.

Proposta

Transformar la consciència per tal de tenir presents els límits del planeta, els cicles naturals, la dimensió ecològica de tot el que fem i la nostra completa interdependència amb la biosfera. Hem de reduir la nostra petjada ecològica fins a ajustar-la a la disponibilitat biofísica, i adoptar les mesures que calguin per evitar que els impactes negatius de l'activitat econòmica (importacions, exportacions, emissions, residus) causin efectes socials i ambientals negatius en altres països, aplicant sistemàticament el principi de solidaritat. Hem de canviar a fons el model de desenvolupament i les nostres prioritats, per poder orientar el nostre futur, amb esperança i responsabilitat, cap a la sostenibilitat i el bé comú.

OBJECTIU 1

Una societat que faci un **consum responsable** (ecològicament i social), que vulgui viure millor amb menys consum.

OBJECTIU 2

Uns **preus** de productes i serveis que reflecteixin adequadament els veritables **costos socials i ecològics** (amb criteris d'economia ambiental).

OBJECTIU 3

Un país sense **dèficit ecològic**, amb una activitat econòmica exterior responsable, que aplica a fora els mateixos criteris ètics que aquí.

OBJECTIU 4

Una política i una economia que es regeix per **indicadors** que reflecteixin la salut de les persones, el **benestar social** i el bon estat dels **ecosistemes**, dels quals depenem i que permeten reorientar-les cap al bé comú.

OBJECTIU 5

Un país en què les **empreses i organitzacions** funcionen amb criteris d'**economia circular i economia verda** i redueixen al màxim possible les externalitats ambientals negatives.

OBJECTIU 6

Un país amb uns **paisatges** quotidians **endreçats i íntegres**, que conserven la **identitat** i reforcen el sentiment de comunitat i els valors de la **bellesa i la diversitat**.

OBJECTIU 7

Un país que posa en valor el seu **patrimoni natural** arreu del territori, amb una gestió activa i respectuosa amb la conservació de la diversitat i la bellesa de la natura.

LÍNIA ESTRATÈGICA 2

Avançar cap un model energètic autosuficient, descentralitzat i ambientalment sostenible

Idea general

La nostra societat consumeix una quantitat desmesurada d'energia. La major part d'aquesta energia és fòssil, no renovable i prové dels hidrocarburs, que causen problemes ambientals o socials en tot el seu cicle de vida, des de l'extracció a la combustió: contaminació atmosfèrica, de les aigües i alteració del canvi climàtic. Una energia que es relaciona amb injustícies greus en els països productors, i que ha induït a guerres i invasions militars en les quals hem participat. És urgent impulsar polítiques energètiques basades en l'eficiència, la contenció i la minimització de la intensitat energètica, per transitar cap un model energètic sostenible, que estigui en pau amb la Terra i amb la societat.

Situació actual

L'estil de vida de la nostra societat consumeix moltíssima energia: unes 3,4 tones equivalents de petroli (TEP) per cap a l'any. El nostre nivell d'autoabastament energètic és ínfim: només el 6% de l'energia que consumim és pròpia (hidroelèctrica, eòlica i

combustió de residus). El 94% de l'energia restant prové del petroli, el gas natural i l'urani importats, que són la causa principal del nostre dèficit comercial. La combustió d'hidrocarburs genera uns nivells d'emissions que superen tots els límits acceptables. Aquesta situació és insostenible en tots els sentits. Ara bé, tant el sector empresarial com la societat civil han mostrat gran interès i creativitat per desenvolupar energies renovables, i caldria donar-hi suport amb polítiques adients.

Proposta

Transformar el model energètic actual en un altre que sigui autosuficient, ambientalment sostenible i descentralitzat, que ens alliberi gradualment del deute ecològic i econòmic causat pels combustibles fòssils. És a dir, transformar el model actual, de la manera més efectiva possible, en un altre model energètic descentralitzat i autosuficient, basat en les energies renovables i l'eficiència energètica, que ens alliberi del deute econòmic i ecològic insostenibles, i de tots els efectes nocius per a la salut dels éssers vivents: els contaminants atmosfèrics, les emissions de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera, les emissions radioactives a l'aire i a l'aigua, els residus nuclears, etc.

OBJECTIU 1

Un país que excel·leix en l'aplicació de l'eficiència energètica en tots els àmbits, compromès a **reduir tot consum energètic superflu**.

OBJECTIU 2

Un país que funciona amb energies netes i renovables (solar, eòlica, hidràulica, mareomotriu, geotèrmica, de biomassa...), que va abandonant la dependència envers tots els combustibles fòssils.

OBJECTIU 3

Un país amb un model de **producció energètica descentralitzat**, que fomenta una **gestió local** des dels barris, les viles, els pobles i també els polígons industrials i comercials.

OBJECTIU 4

Un país que assumeix la responsabilitat de **compensar les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle**, fins que no assoleixi la fita d'emissions zero.

LÍNIA ESTRATÈGICA 3

Consolidar una nova cultura de l'aigua, amb tots els ecosistemes hídrics nets i gestionats amb cura

Idea general

L'aigua és indispensable per a la vida; és la sang de la biosfera i forma més del 70% del nostre cos. Sense aigua de qualitat no hi pot haver vida de qualitat. Cal, doncs, tractar l'aigua amb una gran cura i equitat. La qualitat de l'aigua també depèn de la qualitat de l'aire, del sòl i del subsòl. Hem de gestionar amb prudència tots els recursos hídrics disponibles, i adaptar les nostres activitats a la seva disponibilitat. La vida urbana (amb grans xarxes de captació, distribució i depuració d'aigües) sol fer oblidar a la ciutadania d'on prové l'aigua que emprem o consumim, i cap on va l'aigua residual. Cal reduir al màxim la càrrega contaminant per assolir una bona depuració i una mínima afectació al cicle de l'aigua.

Situació actual

Catalunya disposa de prou recursos hídrics propis per fer front a la demanda, si s'apliquen polítiques modernes d'eficiència, ús racional i reutilització de les aigües depurades. Ara bé, tenim les

precipitacions distribuïdes molt irregularment, i la seva variabilitat estacional tendeix a créixer, a resultes del canvi climàtic.

L'eficiència assolida a l'àrea metropolitana de Barcelona en la gestió de l'aigua mostra el que cal fer a la resta del país. L'aigua pluvial i la residual regenerada ja satisfan molts usos i encara ho poden fer més. Els usos agraris segueixen essent els principals consumidors d'aigua a Catalunya (72%) i també són les principals fonts de contaminació dels aqüífers, que constitueixen les reserves d'aigua més importants del país.

Proposta

Hem d'aconseguir tenir neta tota l'aigua de l'atmosfera, dels cursos hídrics, dels embassaments, les zones humides, la neu, el mar així com la dels aqüífers, si volem tenir un país, uns ecosistemes i una societat sans i saludables. L'anomenada nova cultura de l'aigua, que preconitza un ús assenyat i prudent de tots els recursos hídrics i que té en compte les necessitats hídriques dels ecosistemes, hauria d'esdevenir la nostra manera normal de tenir cura de l'aigua.

OBJECTIU 1

Un país que protegeix la integritat i la puresa de tot el cicle de l'aigua (des dels núvols i els torrents, rius i zones humides fins als aqüífers i el mar) i n'evita la contaminació.

OBJECTIU 2

Una ordenació territorial que adapta prudentment els usos del territori (agraris, urbans, industrials...) a la disponibilitat d'aigua de les pròpies conques.

OBJECTIU 3

Un país que té els seus principals aqüífers en bon estat, sense sobreexplotar-los, i que ha regenerat els aqüífers contaminats i salinitzats.

OBJECTIU 4

Un país en què la xarxa hídrica i les zones humides han recuperat la salut i la vida dels seus ecosistemes, el seu règim hidrològic natural i la seva connectivitat ecològica, i en què l'aigua és apta per al bany.

OBJECTIU 5

Un país que depura, reutilitza i recicla totes les aigües usades amb els sistemes més eficients i descentralitzats possibles, que les destina als usos més idonis, per evitar nous transvasaments, plantes dessaladores i macrodepuradores.

LÍNIA ESTRATÈGICA 4

Progressar cap a l'autosuficiència alimentària de productes bàsics, amb aliments sans, suficients, de proximitat i a l'abast de tothom

Idea general

La producció d'aliments és un sector estratègic per a la salut i la seguretat del país. Catalunya té una gran diversitat de terres de conreu i de climes, i un sector agrari potent que abasteix el 47% del consum del país, i que podria abastir moltes més necessitats alimentàries. La qualitat dels aliments és un factor essencial de la salut. En certa manera, som allò que mengem. Volem uns paisatges agraris sans i equilibrats, on agricultors i ramaders, pagesos i pastors, puguin viure dignament i produir uns aliments de qualitat i de proximitat.

Situació actual

El model impulsat per les polítiques agràries europees a Catalunya ha tingut efectes contraposats. Malgrat les enormes subvencions que s'hi han canalitzat, ha crescut la dependència de la importació de productes agraris, han minvat els llocs de treball (en tres decennis s'ha reduït el 42% de la població activa del sector), s'ha

malmès part del paisatge de mosaic agrícola i ha caigut la biodiversitat dels espais agraris. El foment de la intensificació ramadera ha induït moltes importacions (com la soia), que generen greus impactes als llocs d'origen, i el regadiu ha generat excedents. Un excés de residus agraris ha contaminat sòls i aqüífers, fet que ha causat un empobriment paisatgístic i de la biodiversitat. Tanmateix, el creixement sostingut que han tingut l'agricultura i la ramaderia ecològiques durant els darrers anys és un signe clar de la direcció que cal reforçar.

Proposta

Reorientar el model agrari cap a l'autosuficiència alimentària en els productes bàsics, amb aliments sans, de qualitat i proximitat. Això demana recuperar i valoritzar el model agrari tradicional, diversificat i sostenible; impulsar l'agricultura i la ramaderia ecològiques; recuperar models extensius, augmentar la població vinculada professionalment al primer sector, i regenerar la salut ecològica dels sòls i la qualitat de les aigües superficials i subterrànies gràcies a la minimització dels fertilitzants químics i biocides, i l'aplicació de mètodes alternatius.

OBJECTIU 1

Un país que s'autoabasteix d'aliments sans i de proximitat en els productes més bàsics, compromès a garantir aliments sans per a tots, prioritzant els infants, malalts i ancians.

OBJECTIU 2

Un país compromès a **preservar tots els sòls agraris i les pastures de més qualitat**, vetllant per la seva salut, la seva integritat i els ecosistemes dels quals depenen.

OBJECTIU 3

Un país que opta per l'agricultura i la ramaderia ecològiques, que minimitza l'ús de productes químics (fertilitzants i fitosanitaris), que prioritza la **seguretat, la integritat i la diversitat genètica** de les races i varietats conreades.

OBJECTIU 4

Una agricultura que conserva i posa en valor la **diversitat agrària de la nostra terra** i fomenta l'**horticultura de proximitat**, també en els espais urbans i els seus entorns.

OBJECTIU 5

Un país que dignifica el treball d'agricultors, ramaders, pagesos i pastors, i que els reconeix -no sols de fet, sinó també de dret- que a més d'alimentar-nos, gestionen la majoria dels nostres paisatges.

OBJECTIU 6

Uns fons marins ecològicament rics i biodiversos, que s'han regenerat després d'haver abandonat els sistemes de pesca insostenibles, haver establert reserves marines i haver recuperat la pesca artesanal.

LÍNIA ESTRATÈGICA 5

Tendir cap al residu zero, amb una reducció sostinguda de residus i un augment de la seva revalorització

Idea general

Cal comprendre que és anòmal generar residus; que només podrem viure en harmonia amb la Terra si aprenem a funcionar com ho fa la natura, amb cicles tancats, en què tot es reutilitza i res no es llença. La nostra fita hauria de ser eliminar completament els residus, canviant els procediments per tancar cicles de matèria i energia, i assolir el “residu zero”. La prudència demana prioritzar l'eliminació de la generació dels residus més perillosos i tòxics, aquells que deixen un llegat més enverinat a les futures generacions.

Situació actual

Generem massa residus de tota mena; només de domèstics, quasi 500 kg per cap a l'any. Tot i que la proporció de recollida selectiva és elevada, el 70% dels nostres residus van a parar als abocadors o a les incineradores. Cal minimitzar els residus en origen i tancar cicles, tal com preconitza *l'Estratègia catalana cap al residu zero*. I

aquesta estratègia ha d'abastar tots els residus: industrials, agrícoles, ramaders, pesquers, domèstics (inclosos els aliments que es rebutgen), etc. Vivim amb una mentalitat i uns sistemes econòmics lineals heretats del segle XIX en un món en què ja no serveixen. Convertir la nostra economia en una altra de circular no només és possible, sinó rendible. Cal actuar avui per accelerar la transició a una economia circular i aprofitar les oportunitats empresarials i laborals que ofereix. L'economia perd actualment una quantitat significativa de matèries primeres secundàries que es llencen cap als fluxos de residus, i solen generar problemes allà on van a parar, a voltes molt lluny.

Proposta

Transformar l'actual model productiu cap un altre orientat a minimitzar els residus, fins arribar al residu zero en tots els sectors i àmbits. Un model compromès seriosament a gestionar amb responsabilitat el llegat de tots els residus tòxics i perillosos heretats. Si les empreses volen competir millor han de treure el màxim profit de tots els recursos, i això significa donar-los un nou ús productiu i no pas enterrar-los en abocadors com residus.

OBJECTIU 1

Un país amb un model productiu d'**economia circular**. Això vol dir reutilització, reparació, recondicionament i reciclatge dels materials i productes existents. Allò que es considera un residu sovint esdevé un recurs, i tots els recursos han de ser gestionats de manera més eficient al llarg del seu cicle de vida.

OBJECTIU 2

Un país que ha **assumit la responsabilitat de gestionar tots els residus que produeix**, fins i tot el més perillosos i nocius, com són els nuclears i químics tòxics, mentre no arribin a desaparèixer del sistema productiu i mantinguin la seva perillositat.

OBJECTIU 3

Uns sistemes productius i uns serveis compromesos a **minimitzar els impactes negatius** socials i ambientals dels residus, gestionant el rebuig de manera òptima, sense exportar cap residu a països empobrits.

OBJECTIU 4

Un sistema industrial que ha abandonat l'obsolescència programada, que fomenta la **qualitat i la durabilitat dels productes, màquines i instal·lacions**, i que basa la seva economia en la prestació de serveis sobres aquests productes.

LÍNIA ESTRATÈGICA 6

Aconseguir una mobilitat segura, sana, ambientalment i socialment sostenible

Idea general

La vida és moviment, i la qualitat de la nostra vida social seria impossible sense mobilitat. Volem mantenir-la, però hem d'aprendre a moure'ns millor. Aspirem a una mobilitat segura, sostenible i saludable. Segura, en el sentit que redueixi els accidents al màxim. Sostenible, en el sentit que depengui de fonts d'energia renovable, tant en el transport públic com en el privat. Saludable, perquè promogui les modalitats de desplaçament més sanes, redueixi els desplaçaments obligats, elimini la contaminació atmosfèrica i acústica del transport i altres efectes derivats de cremar combustibles fòssils.

Situació actual

El transport és el sector que més energia consumeix a Catalunya (entorn del 40% del total) i quasi tota és d'origen fòssil. La majoria de desplaçaments obligats per motiu de feina o d'estudi que es fan al país són motoritzats, i els que es fan amb vehicle privat dupliquen els que es fan amb transport públic. Les infraestructures

de transport provoquen la fragmentació de barris, pobles, hàbitats i paisatges, intercepten els fluxos de moltes espècies de flora i fauna, i el trànsit contamina l'aire i provoca soroll. Tanmateix, la nostra societat reacciona: els resultats de l'augment dels espais per a vianants, dels desplaçaments urbans a peu o en bicicleta i el foment del transport públic o combinat en diverses grans ciutats són molt prometedors. A Barcelona, el 80% dels desplaçaments interns ja es fan a peu, en bicicleta o en transport públic.

Proposta

Impulsar una mobilitat que prioritzi desplaçaments no motoritzats o amb sistemes integrats de transports públics, que restringeixi els desplaçaments amb vehicles privats i que fomenti l'ús d'energies renovables en tots els mitjans de transport, per reduir el dèficit ecològic i econòmic i millorar la nostra qualitat de vida. Les polítiques d'infraestructures haurien de corregir disfuncions, desfragmentar el territori i desenvolupar les noves xarxes de comunicació d'una forma equilibrada i coherent amb el principis de sostenibilitat.

OBJECTIU 1

Un país amb xarxes de ciutats i barris compactes, complexes, diverses i ben connectades.

OBJECTIU 2

Unes ciutats amables i segures per als vianants i els ciclistes.

OBJECTIU 3

Una accessibilitat universal al transport públic i als equipaments públics.

OBJECTIU 4

Uns barris, viles i pobles amb una mobilitat de qualitat, segura i sostenible, a velocitat humana.

OBJECTIU 5

Un país que ofereix un ventall d'estratègies efectives per dissuadir l'ús del vehicle privat.

OBJECTIU 6

Un país amb l'aire net de contaminants (primaris i secundaris) generats al país.

LÍNIA ESTRATÈGICA 7

Assolir un territori amb ecosistemes íntegres, amb usos del sòl equilibrats i paisatges urbans, rurals i naturals de qualitat

Idea general

Catalunya serà més pròspera, equilibrada i segura com més harmònic sigui el seu territori, com més integritat ecològica tingui, com menys contaminat i més energèticament independent sigui i, sobretot, com més sana i feliç sigui tota la seva població. La configuració del territori i del paisatge reflecteix els valors dominants i alhora té una gran importància en la qualitat de vida i el benestar de la societat. Els criteris que guiïn les polítiques territorials i urbanístiques han de basar-se en valors reals, com són la salut de la població i dels ecosistemes, i no en un suposat capital que en fa abstracció.

Situació actual

Catalunya és un país muntanyós i forestal (62% de la superfície és coberta de boscos, matollars o pastures) i densament poblat, amb una gran diversitat paisatgística i natural. A més dels seus 7,5 milions d'habitants, acull un gran nombre de turistes, que en

duplica la població a l'estiu. El 85% de la població i la majoria dels turistes que rebem es concentren en poc més del 10% del territori, sobretot al litoral i les planes prelitorals, on els conflictes per l'espai són molt grans. La conservació del nostre patrimoni natural i paisatgístic, molt ric i divers, planteja, doncs, uns reptes molt complexos. L'especulació urbanística impulsada per una ambició egoïsta ha malmès molts paisatges i sòls de qualitat, i ha creat espais banals, desendreçats, fragmentats, plens de deixius, que ara caldrà recuperar i regenerar.

Proposta

Un territori ben ordenat i endreçat pel que fa als usos del sòl, amb una estructura urbana compacta, que ha restaurat les peces disperses i disfuncionals, amb uns paisatges quotidians sans, bells i diversos, que defugen la mediocritat i la banalitat, que conserven la identitat i reforcen el sentiment de comunitat, de pertinença i la responsabilitat que tenim de custodiar-los i trametre'ls en bon estat a les generacions futures. Una societat que estima la seva terra, el seu mar i els seus paisatges, que en gaudeix i en té cura amb responsabilitat.

OBJECTIU 1

Un país que conserva els seus espais naturals, terrestres i marins, parant atenció als hàbitats i a les espècies més fràgils i amenaçades; comprometès a regenerar els sòls erosionats i degradats que no poden desenvolupar les seves funcions, que impulsa accions de **reconnexió d'hàbitats i paisatges** i que integra la dimensió històrica, identitària i cultural en la gestió del territori.

OBJECTIU 2

Una societat conscient de la interdependència que hi ha entre la salut plena de les persones i la salut de la natura que ens acull, sosté i nodreix, i que, per tant, actua sempre en conseqüència.

OBJECTIU 3

Una societat conscient de la riquesa i la varietat dels seus paisatges, de la seva rellevància per al benestar personal, social i espiritual, i de la responsabilitat que té de conservar-los i, si escau, de restaurar-los.

OBJECTIU 4

Un país amb un hàbitat urbà ecològic i saludable, amb una gran presència de vegetació i agricultura urbana, que integra la forma arquitectònica, el metabolisme i els seus fluxos, i que excel·leix en l'aplicació de principis i solucions de l'ecologia urbana.

OBJECTIU 5

Un hàbitat urbà autosuficient i connectat, que evita la segregació social i les desigualtats, que impulsa els valors d'urbanitat de la *civitas* i que garanteix la plena convivència en pau entre els seus ciutadans.

OBJECTIU 6

Un país que posi en valor el sistema d'espais naturals protegits com a elements cabdals d'un desenvolupament social i econòmic local que ajudi a l'equilibri territorial.

OBJECTIU 7

Un país que promogui la custòdia del territori, el mecenatge privat i el voluntariat com vies per implicar la societat civil en la conservació de la natura.

OBJECTIU 8

Un país que posa en valor els seus espais naturals sagrats (Montserrat, Montsant, Poblet, Miracle i tants d'altres) i els revitalitza com a llocs de reconnexió profunda de les persones amb la Natura i amb elles mateixes.

